

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA CIVILĂ ȘI DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Decizia nr. 4972

Dosar nr. 15752/3/2008

Ședința publică din 4 octombrie 2010

Minodora Carmen Ianoși	- Președinte
Mona-Maria Pivniceru	- Judecător
Eugenia Pușcașiu	- Judecător
Mirela Moisin	- Magistrat asistent

S-au luat în examinare recursurile declarate reclamantul Reman Domocoș Gheorghe și de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice împotriva deciziei civile nr.338 din 20 mai 2009 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a IV-a civilă.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință din 8 septembrie 2010, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, iar pronunțarea s-a amânat la 15 septembrie 2010, 22 decembrie 2010 și 4 octombrie 2010.

După deliberare,

ÎNALTA CURTE,

asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin sentința civilă nr.1718/14 noiembrie 2008 a Tribunalului București secția a IV-a civilă s-a admis în parte acțiunea reclamantului Reman Domocoș Gheorghe și a fost obligat pârâtul să publice pe cheltuiala sa într-un cotidian de circulație națională pe prima pagină hotărârea definitivă și irevocabilă și ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a reclamantului din 25 aprilie 2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție secția de combatere a corupției fiind obligat pârâtul la repararea prejudiciului material constând în plata sumei de 50.000 Euro reprezentând daune materiale ce au fost cauzate prin privarea nelegală de libertate a reclamantului timp de 2 luni de zile și de consecințele acestei creșteri asupra stării de sănătate

A fost obligat pârâtul la plata sumei de 10.000 Euro reprezentând cheltuieli cu plata onorariilor avocațiale pe parcursul derulării procedurilor judiciare împotriva reclamantului.

A mai fost obligat pârâtul la plata sumei de 750.000 Euro reprezentând daune morale pentru privarea de libertate la care reclamantul a fost expus în mod nelegal și nejustificat.

S-a respins capătul de cerere privind constatarea că arestarea la care reclamantul a fost expus nelegal precum și la trimiterea în judecată a fost provocată prin instrumentarea cu rea credință sau gravă neglijență a cauzei de către Parchetul Național Anticorupție.

Pentru a pronunța această hotărâre au fost reținute următoarele considerente:

Prin cererea introductivă de instanță, reclamantul a chemat în judecată Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice solicitând obligarea pârâtului să publice pe cheltuiala sa, într-un cotidian de largă circulație națională, pe prima pagină, hotărârea ce se va pronunța și Ordonanțele de scoatere de sub urmărire penală a reclamantului; obligarea pârâtului la repararea prejudiciului rial și moral datorat reținerii și arestării pe nedrept a reclamantului, plata onorariilor de avocat pe parcursul desfășurării procedurilor judiciare, să se constate că arestarea și trimiterea în judecată a fost efectuată prin instrumentarea cu rea credință sau gravă neglijență a cauzei de către fostul P.N.A.

Tribunalul a mai reținut că reclamantul a fost convocat la 26 aprilie 2004 la P.N.A. în dosarul nr. 24 P/2004 în calitate de făptuitor pentru infracțiunea de trafic de influență, că i s-au prezentat zece volume cu documentații privind așa zisa vinovăție a acestuia, că în aceeași zi s-a emis ordonanța de reținere, iar a doua zi a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale pentru săvârșirea infracțiunii luare de mită prev. de art. 254 c. penal rap. la art. 6 din Legea nr.78/2000 și întocmit referatul de propunere de arestare preventivă, fiind arestat pentru o perioadă de 29 de zile și apoi măsura prelungită pe o perioadă de 30 de zile până la data de 26 iunie 2004 de către Tribunalul București.

A mai reținut că prin Ordonanța din 25 aprilie 2007 s-a dispus scoaterea de b urmărire penală a reclamantului de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de Combaterea Corupției în dosarul nr. 24 P/2004, deoarece fapta nu există.

S-a mai reținut că pe perioada cât acesta a fost reținut și arestat, (contractul de muncă al reclamantului nu a fost suspendat) nu a fost retribuit, că la data le 15 iulie 2004 a încetat și numirea temporară în funcția de director general al Agenției Naționale pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnice Prof. Dr. G.K. Constantinescu, reclamantul fiind menținut în funcția de execuție de consilier superior, că de a data de 1 mai 2005 a fost detașat la Agenția de Consultanță Agricolă și ulterior numit director la această instituție.

S-a mai reținut că la data arestării a avut loc un comunicat de presă și în principalele cotidiane au apărut în zilele de 28 și 29 aprilie 2004, articole care au reluat acuzațiile aduse de către P.N.A. la adresa reclamantului.

Instanța a mai reținut că la momentul când s-a dispus arestarea reclamantului în cele 10 dosare de urmărire penală nu existau suficiente probe, care să conducă la concluzia că ar fi fost vinovat de infracțiunea prev. de art. 254 cod penal rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, și că familia reclamantului, respectiv soția acestuia, care a efectuat un tratament într-o clinică din străinătate, pentru a avea copii, a pierdut sarcina atunci când a aflat că soțul acesteia a fost arestat.

După ce reclamantul a fost învinuit și arestat, relațiile sale profesionale și cele în cadrul partidului politic au suferit un important regres, pierzându-și postul de profesor asociat la Facultatea de Zootehnie din cadrul Institutului Agronomic. Acest fapt, reține instanța de fond, este dovedit de adeverința emisă sub nr. 25/16 octombrie 2008 de către Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București - Facultatea de Zootehnie din care rezultă că reclamantul Reman Domocoș Gheorghe a predat în anul universitar 2001-2002, 2002-2003 și 2003-2004 disciplinele „Ecologia și protecția mediului”, „Reciclarea deșeurilor de la animale”, „Tehnologia și valorificarea produselor reziduale” având funcția didactică de șef de lucrări., și că din anul 2004-2005 nu s-a reînnoit contractul

Din adresele emise de UDMR și din depozițiile martorilor a rezultat că reclamantul avea o importantă carieră în cadrul UDMR-ului, iar ulterior arestării, deși se afla pe un loc eligibil pentru Camera Deputaților a fost exclus fără să se țină cont de prezumția de nevinovăție (martor Iszlai Arpad)..

Astfel, tribunalul a considerat că prin reținerea și arestarea pe nedrept a reclamantului, acesta a suferit un prejudiciu material și mai ales moral, care se impune a fi reparat în totalitate.

La întinderea prejudiciului...

acestui, instanța a avut în vedere publicitatea făcută cazului în principalele cotidiane, în urma conferinței de presă care a avut loc la sediul DNA la data de 24 aprilie 2004, natura învinuirilor aduse reclamantului, împrejurarea că acestea nu erau pe deplin dovedite la momentul arestării, consecințele pentru situația personală, profesională și socială a reclamantului.

Cu privire la excepția inadmisibilității, susținută de către Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, față de împrejurarea că nu ar fi avut loc o condamnare a reclamantului, și ulterior, o rejudecare a cauzei în care să se pronunțe o hotărâre definitivă de achitare, tribunalul a reținut ca excepția este nefondată.

Potrivit art. 504 pct. 2 și 3 Cod procedură penală raportat la art. 20 din Constituția României, orice persoană care a fost reținută și arestată pe nedrept în cursul unui proces penal are dreptul la repararea prejudiciului, cauzat ca urmare a arestării sau reținerii sale în condițiile în care, față de reclamantul din prezenta cauză, prin Ordonanța Procurorului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, direcția Națională Anticorupție - Secția de Combaterea Corupției în dosarul nr. 24 P/2004 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală, întrucât fapta nu există.

Tribunalul a avut în vedere și dispozițiile art. 52 alin. 3 din Constituția României precum și art. 5 din CEDO.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel reclamantul și pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, iar prin decizia civilă nr. 338/20 mai 2009 a Curții de Apel București secția a IV-a civilă s-a respins ca nefondat apelul reclamantului și s-au admis apelurile pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, s-a schimbat în parte hotărârea instanței de fond în sensul obligării pârâtului Statul Român la 2.794 lei daune materiale către reclamant și 10.000 Euro daune morale, echivalent în lei la data plății.

S-a respins ca nefondată cererea de acordare a cheltuielilor de judecată efectuate pe parcursul procesului penal și ca inadmisibil capătul de cerere privind instrumentarea dosarului penal cu rea credință sau gravă neglijență.

Pentru a pronunța această hotărâre au fost reținute următoarele considerente:

Prin Sentința penală nr 551/14 aprilie 2005 a Tribunalului București secția II-a penală a fost achitat inculpatul Domocos Reman Gheorghe în temeiul art 11 pct 2 lit a raportat la art 10 lit a Cod pr pen,

constatindu-se ca fapta pentru care s-a dispus trimiterea in judecata a inculpatului, nu exista.

Apelul penal declarat impotriva sentintei susmentionate a fost respins prin decizia penala nr 683/2005 a Curtii de Apel Bucuresti sectia I penala, insa prin decizia penala nr 6804/5 dec 2005 a ICCJ s-a admis recursul Parchetului National Anticoruptie si a fost casata hotarirea susmentionata precum si sentinta penala nr 551/2005 a Tribunalului Bucuresti, disponindu-se trimiterea cauzei pentru completarea urmaririi penale la Departamentul National Anticoruptie

Astfel prin Ordonanta din 25 aprilie 2007 a Parchetului de pe linga Inalta Curte de Casatie si Justitie, Directia Nationala Anticoruptie, s-a dispus scoaterea se sub urmarire penala a inculpatului Domocos Reman Gheorghe, retinindu-se ca fapta penala nu exista.

Instanta de apel a retinut ca reclamantul a fost arestat preventiv pe o perioada de 60 de zile de la 26 aprilie 2004 la 26 iunie 2004, ca in aceasta perioada cit si pina la scoaterea sa de sub urmarire -25 aprilie 2007, s-a efectuat in mass-media o campanie de publicitate negativa, ce a condus la denigrarea reclamantului pentru o fapta ce nu exista, situatie in care sunt aplicabile dispozitiile art 5 pct 5 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului, si ale art 504 Cod procedura penala.

S-a retinut astfel, ca anterior arestarii preventive, reclamantul fusese numit temporar in functia de Director General in Ministerul Agriculturii si Alimentatiei, numire ce a incetat la 15 iulie 2003 dupa punerea sa in libertate si incetarea masurii preventive, fiind numit ulterior la Agentia Nationala de Consultanta Agricola in functia de director, astfel cum rezulta din inscrisurile existente la filele 263-265 dosar instanta de fond

Ca atare, retine instanta de apel, prejudiciul material suportat de reclamant este de 2794 lei ce reprezinta drepturile salariale pe perioada arestarii preventive, fiind nefondate sustinerile cu privire la faptul ca dupa punerea sa in libertate nu a mai putut sa ocupe acelasi post si ca a suferit prejudicii materiale, deoarece el nu a fost eliberat din functie in perioada arestarii preventive ci la 3 saptamini de la momentul reluarii activitatii, iar aceasta functie de director general in Ministerul Agriculturii si Alimentatiei reprezenta doar o functie temporara si nu o functie definitiva, pentru a se considera ca arestarea preventiva a avut ca efect eliberarea din functie si pierderea postului.

In aceasta idee, instanta de apel a retinut ca instanta de fond a

anterior arestării preventive , reclamantul a fost sancționat cu diminuarea drepturilor salariale cu 10% pe o perioadă de 3 luni potrivit Ordinului nr 187/16 mai 2003 situație în care s-a apreciat că activitatea reclamantului nu fusese una corespunzătoare și că de fapt aceasta a dus la schimbarea sa din funcția detinută.

Ca atare ,retine instanța de apel , Statul Român trebuie să achite reclamantului doar suma de 2794 lei prejudiciu material pe perioada 26 aprilie 2004-26 iunie 2004.

Cu privire la cheltuielile de judecată solicitate de reclamant instanța de apel a reținut că ,din dovezile de la dosar rezulta doar suma de 35.700 lei, și că invocarea de către reclamant a sumei prevăzute în contractul de asistență juridică nu suplineste lipsa chitanței fiscale prin care de se face dovada plății efective a onorariului de avocat.

S-a mai reținut de instanța de apel, că nu sunt fondate cererile reclamantului privind cheltuielile efectuate pe parcursul procesului penal, nefiind dovedită plata sumei de 50.000 Euro.

În ce privește prejudiciul moral suferit de reclamant, instanța de apel a reținut că s-a acordat mai mult decât acorda Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazuri similare , fiind evocate cauzele Pantea contra României și Tase contra Românie, în care pentru 2 ani de detenție și respectiv 1 an de detenție ,s-a acordat doar 8000 Euro și respectiv 40.000 Euro, pe cînd în cauza Bota CEDO a acordat pentru 2 luni și o săptămîna de detenție, suma de 2000 Euro.

Din această perspectivă instanța de apel a apreciat că suma de 10.000 Euro este suficientă și echitabilă pentru perioada de 60 de zile de arestare preventivă nelegală

Cu privire la daunele morale privind suferințele morale suportate de soție pe perioada arestării preventive , instanța de apel le-a apreciat că nefondate ,neputînd fi solicitate de reclamant pe considerentul că suferințele morale ale soției au un caracter personal și nu pot fi solicitate de sot.

Nefondate au fost considerate și cererile reclamantului ce vizau cheltuielile pentru tratamentul medical al soției în tratarea infertilității acesteia, cu atît mai mult cu cît nu au fost depuse dovezi concrete în acest sens , și că o astfel de cerere nu se încadrează în dispozițiile art 504 Cod procedura penală.

Cu privire la capătul de cerere privind constatarea că arestarea la care reclamantul a fost expus a fost nelegală și a fost instrumentată cu rea credință sau gravă neglijență de către fostul P.N.A., actualul

D.N.A., instanța de apel a reținut că nu s-a făcut dovadă clară a relei credințe, iar pe de altă parte competența constatării și soluționării

acestor aspecte revine Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit disp. Legii 303/2004, așa cum a fost modificată și completată.

Impotriva acestei hotărâri au declarat recurs atât pârâțul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice cât și reclamantul.

Astfel criticile aduse hotărârii instanței de apel de către Statul Român, vizează nelegalitatea ei sub următoarele aspecte:

Se susține că hotărârea nu cuprinde motivele pe care se sprijină fiind incidente dispozițiile art.304 pct.7 Cod procedură civilă, și că hotărîrea instanței de apel este lipsită de temei legal fiind dată și cu încălcarea greșită a legii, motiv pentru care sunt incidente dispozițiile art.304 pct.9 Cod procedură civilă.

Se mai învederează astfel, că instanța de apel preia unele considerente din hotărîrea instanței de fond care practic sunt și contradictorii cu cele pe care instanța de apel își argumentează soluția, situație în care hotărîrea este motivată necorespunzător.

Recurentul Statul Român, mai susține că nu sunt îndeplinite condițiile răspunderii juridice pentru plata drepturilor salariale, ce trebuiau de fapt achitate de angajator.

În aceeași idee se invocă dispozițiile art.86 alin.3 din Legea nr.188/1999 și art.52 din Legea nr.53/2003.

O altă critică vizează gresita interpretare și aplicare a dispozițiilor art.505 – 506 cod penal.

Ca atare, se învederează că așa zisul prejudiciu material și moral suferit de reclamant, nu a fost cauzat printr-o faptă proprie directă a Statului Român, situație în care, nu poate fi angajată această răspundere.

Referitor la răspunderea Statului, se susține că sunt aplicabile normele dreptului public, iar răspunderea directă poate fi antrenată doar pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale.

Acelasi recurent mai susține și încălcarea dispozițiilor art.261 pct.5 Cod procedură civilă, în hotărîre nefiind evidentiuate motivele de fapt și de drept ce au format convingerea instanței în ce privește existența prejudiciului moral și respectiv al cheltuielilor de judecată.

Reclamantul Reman Domocoș Gheorghe a criticat hotărârea instanței de apel pentru nelegalitate prin prisma dispozițiilor art.304 pct.7 Cod procedură civilă.

Se sustine ca in ce priveste acordarea daunelor materiale instanta de apel a facut o gresita interpretare si aplicare a legii, schimbând natura actului juridic dedus judecatii, fiind incidente dispozitiile art 304 pct 8 Cod procedura civila.

Daunele materiale, in suma de 250.000 lei solicitate, sustine reclamantul reprezentau atat drepturile salariale din perioada arestului nelegal, cit si diferenta de salariu urmare a reincadrării sale ulterior, si cheltuielile din procedura judiciara penala, precum si cheltuielile medicale efectuate dupa iesirea sa din arest.

Or, sustine reclamantul prin limitarea daunelor exclusiv la drepturile salariale pe perioada arestării nelegale, reprezinta o restringere si aplicare gresita a dispozitiilor art 504 si 505 Cod pr. Pen

In aceesi idee se mai sustine ca argumentele instantei de apel pentru motivarea daunelor materiale acordate, sunt straine de pricina cauzei si de probele de la dosar, cu atat mai mult cu cit si in prezent se resimt consecintele arestării, intrucit reclamantul nu a mai putut atinge pozitia profesionala avuta anterior, in conditiile in care anterior arestării a avut si calitatea de profesor asociat colaborator al Facultatii de Zootehnie din Bucuresti, calitate ce a incetat ulterior arestării.

O alta critica, vizeaza incalcarea art 34 din Legea nr 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat, intrucit cuantumul total al onorariului de avocat dovedit cu contractele de asistenta juridica, trebuie acordat integral cu titlu de daune materiale provocate in mod nemijlocit de eroarea judiciara.

Se mai critica faptul ca instanta de apel, trebuia sa aiba in vedere si consecintele negative produse de arestarea sa, asupra familiei si sotiei sale, ca in perioada arestării sale, sotia sa a pierdut o sarcina, pe fondul stresului si a socului provocat de acea arestare nelegala.

Ca atare, reclamantul solicita acordarea sumei de 250.000 euro daune morale.

Cu privire la daunele morale, reclamantul critica hotarirea instantei de apel si prin prisma dispozitiilor art 304 pct 9 Cod procedura civila, prin incalcarea art 505 Cod procedura penala, cu atat mai mult cu cit instanta adauga la lege un criteriu suplimentar, suprapus daunelor materiale, care in opinia instantei de apel, ar trebui sa tina loc si de daune morale.

Astfel, se invedereaza ca instanta de apel a ignorat atat persoana reclamantului, cit si statutul socio-profesional al acestuia de persoana publica, doctor in zootehnie, membru al Academiei de Stiinte zootehnice, director general in Ministerul Agriculturii, decorat de

Presedintele Romaniei, cu Ordinul Steaua Romaniei , autor de carti si profesor la Universitatea Zootehnica .

La acordarea daunelor morale , sustine reclamantul trebuiau avute in vedere si consecintele mediatizarii arestarii sale , precum si faptul ca acestea se perpetua si azi asupra familiei reclamantului.

O alta critica , adusa hotaririi instantei de apel, vizeaza respingerea ca inadmisibil a petitului privind instrumentarea cu rea credinta a cauzei, de organele de urmarire penala , in conditiile in care i-au fost incalcate in procedura urmaririi penale , atit dreptul la aparare cit si dreptul de a lua legatura cu un aparator , si de a participa la confruntarea martorilor, fiind atasate un nr de 11 dosare la referatul de arestare preventiva , dosare ce contineau insa documente straine de cauza.

O ultima critica , adusa hotaririi instantei de apel de catre reclamant, vizeaza gresita admitere a apelului Ministerului Public si participarea acestuia la judecata , fiind in opinia reclamantului, incidente dispozitiile art 304 pct 9 Cod procedura civila.

Examinind hotarirea atacata prin prisma motivelor de recurs ,a dispozitiilor art 304 pct 7, 8 si 9 Cod procedura civila , Inalta Curte retine urmatoarele.

Reglementarea legala ,ce stabileste in ce constau erorile judiciare, pentru care poate fi antrenata raspunderea statului, este cuprinsa in art 504 Cod procedura penala, raportat la art 52 alin 3 din Constitutia Romaniei , care statueaza ca statul raspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

Scopul art 504 Cod procedura penala este acela de a materializa principiul constitutional , potrivit caruia statul raspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare , savirsite in procesele penale si a permite repararea prejudiciilor cauzate atit prin condamnarea nelegala cit si prin nelegala privare, sau restringerea de libertate, din cursul procesului penal.

Ca atare, raspunderea statului este o raspundere directa , limitata la prejudiciile cauzate prin erori judiciare savirsite in procesele penale,astfel ca dispozitiile art 504 -507 Cod procedura penala , reglementeaza o procedura speciala , prin care persoana fata de care s-a comis o eroare judiciara ,poate solicita statului repararea prejudiciului material suferit.

Astfel, in conditiile prevazute de dispozitiile legale sus evocate , are dreptul la repararea prejudiciilor si a pagubei suferite, atit

persoana care a fost condamnata definitiv , daca in urma rejudecarii cauzei , s-a pronuntat o hotarire definitiva de achitare , cit si cea care, in cursul procesului penal , a fost privata de libertate , in mod nelegal.

Or, raportind cele expuse la starea de fapt conturata prin probele de la dosar , atit instanta de apel cit si cea de fond in mod legal si corect au retinut ca sunt incidente dispozitiile art 504-507 Cod procedura penala si deci este antrenata raspunderea statului, in conditiile in care a rezultat fara posibilitate de echivoc ,ca reclamantul a fost retinut si arestat preventiv in perioada 26 aprilie 2004-26 iunie 2004, dispunindu-se punerea in miscare a actiunii penale pentru savirsirea infractiunii de luare de mita prevazuta de art 254 Cod penal raportat la art 6 din Legea 178/2000., pentru ca ulterior prin Ordonanta procurorului din 25 aprilie 2007(fila 212 dosarul instantei de fond) sa se dispuna scoaterea de sub urmarire penala a reclamantului, de catre Parchetul de pe linga Inalta Curte de Casatie si Justitie, Directia Nationala Anticoruptie,-sectia de combaterea Coruptiei , dos . nr 24/P/2004, stabilindu-se ca fapta pentru care s-a inceput urmarirea penala, nu exista.

Ca atare , scoaterea de sub urmarire penala in conditiile in care fapta penala nu exista, evidentiaza atit caracterul nelegal al arestarii preventive , cit si raspunderea statului pentru prejudiciile suferite de reclamant ,ca efect al arestarii nelegale.

Astfel ,din perspectiva celor expuse, sunt nefondate sustinerile piritului Statul Roman in ce priveste neindeplinirea cerintelor art 505-507 Cod Procedura penala, privind raspunderea statului.

Nefondata este si critica legata de nerespectarea si ignorarea dispozitiilor art 261 pct 5 Cod procedura civila , in conditiile in care instanta a examinat cauza si raporturile juridice dintre parti prin prisma dispozitiilor legale sus evocate si a probelor administrate.

Motivarea unei hotariri ,este o problema de esenta , de continut si nu de volum, trebuind sa fie in stricta concordanta cu masurile luate , cu probele si actele de la dosar.

Motivarea hotaririi inseamna de fapt ,incadrarea unei situatii particulare , de speta , in cadrul prevederilor generale si abstracte ale unei legi.Scopul motivarii este acela de a explica masurile adoptate de instanta.

Or, din aceasta perspectiva , hotarirea instantei de apel se circumscrie exigentelor prevazute de dispozitiile art 261 pct 5 Cod procedura civila.

In ce privesc daunele morale solicitate de reclamant, este de retinut ca stabilirea cuantumului despagubirilor echivalente unui

prejudiciu nepatrimonial, include o doza de aproximare, situatie in care instanta trebuie sa aiba in vedere o serie de criterii cum ar fi – consecintele negative suferite de cel in cauza, pe plan fizic, psihic., importanta valorilor lezate, masura in care au fost lezate aceste valori si intensitatea cu care au fost percepute consecintele vatamarii, precum si masura in care i-a fost afectata viata familiala, profesionala si sociala.

La cuantificarea prejudiciului moral, aceste criterii sunt subordonate conotatiei aprecierii rezonabile, pe o baza echitabila corespunzatoare, a prejudiciului real si efectiv, produs victimei erorii judiciare.

Daunele morale datorate de stat, trebuie sa reprezinte o justa si integrala despagubire si sa cuprinda in genere, pierderea pe care reclamantul a suferit-o, precum si beneficiul de care a fost lipsit integralitate ce are in vedere atat prejudiciu material cit si prejudiciul moral, incercat de cel aflat in situatia sus mentionata.

Totodata, potrivit dispozitiilor legale sus evocate, raspunderea statului pentru fapta organelor sale, nu este conditionata decit de intinderea pagubei suferite de cel indreptatit la actiune, fara nici o restrictie sau distinctie in raport de natura, sau componentele prejudiciului, ori de forma sau modalitatea culpei.

Din perspectiva celor expuse, instanta de apel a facut o corecta si legala interpretare a dispozitiilor art. 504- 505 Cod procedura penala, interpretare care de altfel este in concordanta si cu jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului, in aplicarea art 5 din Conventie.

Astfel, Curtea Europeana a Drepturilor Omului, a retinut constant, ca in cazurile de violare a art 5 & 1 al Conventiei, privind privarea nelegala de libertate, sunt intemeiate cererile de acordare a despagubirilor banesti, pentru prejudiciul material si moral produs victimei, pe perioada detentiei nelegale.

Cu privire la jurisprudenta CEDO, invocata in cauza este de retinut ca, la acordarea despagubirilor morale, curtea europeana nu opereaza cu criterii de evaluare prestabilite, ci judeca in echitate.

Astfel, din perspectiva celor expuse rezulta fara posibilitate de evhivoc, ca arestarea nelegala a reclamantului, a produs grave consecinte asupra acestuia, vatamandu-i sanatatea fizica si psihica.

definesc persoana umana si care analizate si evaluate obiectiv , constituie fundamentul daunelor morale.

Asa fiind, raportind cele expuse, la starea de fapt conturata prin actele de la dosar , rezulta ca reclamantul fiind victima unei erori judiciare ,este indreptatit la repararea atit a prejudiciului material cit si moral in conditiile dispozitiilor legale sus evocate., intrucit prin arestarea nelegala pentru o fapta ce nu exista , i-au fost afectate si lezate valorile morale esentiale , precum si situatia sociala, profesionala, dar si cea familiala.

Fata de acest aspect,al lezarii vietii familiale , este de retinut ca arestarea reclamantului a avut un efect nu numai negativ , dar si socant si pentru sotia sa , cu repercursiuni negative asupra starii sanatatii ei, si a vietii familale, in conditiile in care a pierdut o sarcina la scurt timp de la arestarea reclamantului, precum si in conditiile in care i s-a impus un tratament medical de specialitate pentru o eventuala, viitoare si posibila sarcina , tratament urmat in strainatate, asa cum rezulta din actele de la dosar(384-393 dosarul instantei de fond), iar efectuarea tratamentului a determinat suportarea unor cheltuieli , ce fac parte din categoria daunelor materiale suferite de reclamant.

Consecintele produse asupra familiei persoanei impotriva careia a fost luata in mod nelegal , masura arestarii preventive , sunt expres prevazute de art 505 Cod procedura penala ,si de altfel constituie si criterii, ce trebuie avute in vedere la stabilirea intinderii reparatiei.

Este de retinut ca dispozitiile legii interne si ale Conventiei pentru apararea drepturilor omului si libertatilor fundamentale nu dau dreptul in mod automat la despagubiri pentru prejudiciul material si moral si nici la un anumit quantum al reparatiei , astfel ca prejudiciul suferit trebuie dovedit .

In ce priveste quantumul despagubirilor acordate cu titlu de prejudiciu moral , dovedirea si cuantificarea acestora ridica probleme atit pentru solicitant cit si pentru instanta de judecata.

Astfel , este real ca daunele morale sunt destinate sa confere o satisfactie echitabila , dar nici nu pot fi stabilite intr-un quantum exagerat , nejustificat fata de circumstantele spetei , si sa-i confere un folos material , fara o justificare cauzala in raport de eroarea penala si consecintele acesteia.

Ca atare , din perspectiva celor expuse , a starii de fapt contruata in cauza, a valorilor lezate , prin arestarea nelegala a reclamantului in

perioada 26 aprilie –26 iunie 2004, judecînd în echitate, instanța apreciază ca daunele morale în cuantum de 45.000 Euro vor fi în măsură să acopere integral prejudiciu moral suferit de reclamant și familia sa.

În ce privesc daunele materiale solicitate în temeiul art 505 Cod pr. penală, suferite de reclamant, raportat la probele de la dosar, este de reținut că stabilirea acestora în cuantum de 3.700 Euro este în măsură să acopere și acel prejudiciu material suportat de reclamant privind cheltuielile cu tratamentul medical efectuat de soția sa.

Critica reclamantului legată de neacordarea integrală a cheltuielilor de judecată solicitate, este nefondată în condițiile în care instanța de apel a dat eficiență dispozițiilor art 274 Cod procedura civilă, raportat la chitanțele fiscale depuse la dosar.

Astfel, în privința onorariului de avocat, instanța de apel în mod legal a reținut că numai chitanța eliberată de avocat și care atestă plata efectivă și încasarea onorariului, constituie act justificativ, care stă la baza stabilirii și acordării cheltuielilor de judecată.

Dispozițiile art 274 Cod procedura civilă permit acordarea cheltuielilor de judecată pe care partea dovedește că le-a efectuat, ceea ce înseamnă per a contrario, că în lipsa unei dovezi certe a efectuării unor cheltuieli, acestea nu pot fi acordate.

Nefondată este și critica legată de faptul că instanța de apel nu i-a acordat daune morale și pentru reaua credință cu care a fost instrumentată cauza penală, finalizată cu scoaterea sa de sub urmărire penală, în condițiile în care instanța de apel a reținut în mod corect și legal ca potrivit art 52 din Constituție și respectiv art 504-507 Cod procedura penală, pentru erorile judiciare, este antrenată în mod direct doar răspunderea statului, iar răspunderea civilă a procurorilor sau judecătorilor poate fi antrenată doar în condițiile expres și limitativ prevăzute de art 94-101 din Legea 303/2004.

Din perspectiva celor expuse, este fondat doar recursul reclamantului, urmînd a fi admis în temeiul art 304 pct 9 Cod procedura civilă și pe cale de consecință urmează a se modifica decizia atacată, în sensul obligării Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice și la plata sumei de 3.700 Euro daune materiale, și respectiv de 45.000 Euro în loc de 10.000 Euro daune morale, ambele în echivalent la data plății, urmînd a fi menținute restul dispozițiilor deciziei.

In ce priveste recursul piritului Statul Roman prin Ministerul Finantelor Publice, nefiind incidente dispozitiile art 304 pct 7 si 9 Cod procedura civila , urmeaza a fi respins ca nefondat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
DECIDE**

Admite recursul declarat de reclamantul Reman Domocoș Gheorghe împotriva deciziei civile nr.338 din 20 mai 2009 a Curții de Apel București – Secția a IV-a civilă

Modifică în parte decizia atacată în sensul că obligă pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și la plata sumei de 3.700 euro daune materiale și de 45.000 euro, în loc de 10.000 euro, cu titlu de daune morale, ambele în echivalent în lei la data plății.

Mentține restul dispozițiilor deciziei.

Respinge ca nefondat recursul declarat de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice împotriva aceleiași decizii.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 4 octombrie 2010.

PRESEDINTE

JUDECĂTOR

JUDECĂTOR